

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНФЛІКТОЛОГІЯ

Підготовки магістрів
спеціальності – 017 «Фізична культура і спорт»

Факультет: - «Фізичної культури і спорту»;
- «ФП та ЗО»

Львів – 2020

Робоча програма з дисципліни «Конфліктологія» для магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Розробник: доцент Матвійчук Т.Ф.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології. Протокол № 1 від “31” серпня 2019 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології _____

Соловйов В.Ф.

“31” серпня 2020 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3		Нормативна	
Модулів - 1	Спеціальність «Фізична культура і спорт»	Рік підготовки:	
Змістовних модулів - 2		6-й	7-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		11-й	13-й
Тижневих годин: - для <i>денної</i> форми навчання згідно графіку проходження навчальних дисциплін; - для <i>заочної</i> форми навчання згідно графіку проведення сесій.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		14 год.	8 год.
		Лабораторні	
		16 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	74 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Конфліктологія» є озброїти майбутнього спеціаліста у галузі фізичної культури і спорту сучасними теоріями з конфліктології, розвинути вміння застосовувати їх у профілактиці та розв'язанні конфліктів.

Завданням вивчення дисципліни «Конфліктологія» є навчити студента працювати з інформацією конфліктологічного характеру; навчити здійснювати накопичення, обробку та аналіз такої інформації; навчити працювати з відповідними джерелами інформації; зацікавити студента та спонукати його до подальшого поглиблення в основах конфліктології.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теоретичні підходи до визначення сутності та складових конфлікту;
- типологію конфліктів;
- причини виникнення і розвитку конфлікту.

вміти:

- проводити аналіз конфлікту з позицій різних теоретичних підходів у конфліктології;
- попереджати і конструктивно розв'язувати конфлікти в основних сферах життєдіяльності людини (в трудовому колективі, сім'ї, міжетнічних відносинах і соціально-політичній сфері) тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. «Основні засади конфліктології»

Тема 1. Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.

Тема 2. Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.

Тема 3. Класифікація конфліктів.

Тема 4. Сфери розгортання конфліктів.

Змістовний модуль 2. «Теорія та практика розв'язання конфліктів»

Тема 5. Керування конфліктами.

Тема 6. Засоби вирішення конфліктів

Тема 7. Технології попередження конфліктів.

Тема 8. Профілактика конфліктів в організаціях.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1.													
Змістовний модуль 1. «Основні засади конфліктології»													
Тема 1. Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	12	2		2		8	10	1		1		8	
Тема 2. Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.	12	2		2		8	10	1		1		8	
Тема 3. Класифікація конфліктів.	12	2		2		8	11	1		1		9	
Тема 4. Сфери розгортання конфліктів.	10	2		2		6	11	1		1		9	
Разом за змістовним модулем 1.	46	8		8		30	42	4		4		34	
Змістовний модуль 2. «Теорія та практика розв'язання конфліктів»													
Тема 5. Керування конфліктами.	12	2		2		8	12	1		1		10	
Тема 6. Засоби вирішення конфліктів.	12	2		2		8	12	1		1		10	
Тема 7. Технології попередження конфліктів.	10			2		8	12	1		1		10	
Тема 8. Профілактика конфліктів в організаціях.	10	2		2		6	12	1		1		10	
Разом за змістовним модулем 2.	44	6		8		30	48	4		4		40	
Усього годин	90	14		16		60	90	8		8		74	

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	2	1
2.	Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.	2	1
3.	Класифікація конфліктів.	2	1
4.	Сфери розгортання конфліктів.	2	1
5.	Керування конфліктами.	2	1
6.	Засоби вирішення конфліктів.	2	1
7.	Технології попередження конфліктів.		1
8.	Профілактика конфліктів в організаціях.	2	1

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	2	1
2.	Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.	2	1
3.	Класифікація конфліктів.	2	1
4.	Сфери розгортання конфліктів.	2	1
5.	Керування конфліктами.	2	1
6.	Засоби вирішення конфліктів.	2	1
7.	Технології попередження конфліктів.	2	1
8.	Профілактика конфліктів в організаціях.	2	1

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	8	8
2.	Динаміка конфлікту і механізм його розвитку.	8	8
3.	Класифікація конфліктів.	8	9
4.	Сфери розгортання конфліктів.	6	9
5.	Керування конфліктами.	8	10
6.	Засоби вирішення конфліктів.	8	10
7.	Технології попередження конфліктів.	8	10
8.	Профілактика конфліктів в організаціях.	6	10

8. Індивідуальні завдання

Тематика рефератів

1. Сутність конфлікту та його характерні риси.
2. Конфліктна ситуація та інцидент як передумови виникнення конфлікту.
3. Об'єктивні й суб'єктивні складові конфліктної взаємодії.
4. Характерні ознаки прояву конфлікту.
5. Види та типи конфліктів.
6. Типові причини виникнення конфліктів в організації.
7. Функції конфліктів і їхня спрямованість.
8. Вплив конфлікту на соціальне оточення та його учасників.
9. Позитивні та негативні наслідки конфліктів.
10. Правила поведінки з конфліктами в організації.
11. Сутність системи управління конфліктами.
12. Модель організаційного механізму управління конфліктами.
13. Загальні принципи управління конфліктами.
14. Методи управління конфліктами.
15. Роль менеджера в процесі управління конфліктами.
16. Об'єктивна необхідність регулювання конфліктів у виробничих умовах.
17. Сутність і значення процесів профілактики та запобігання виникненню конфліктів.
18. Передумови успіху, труднощі профілактики та запобігання конфліктам.
19. Технологія профілактики й запобігання конфліктам.
20. Інструменти профілактики й запобігання конфліктам.
21. Інструменти управління емоціями у профілактиці й запобіганні конфліктам.
22. Технологія діагностики конфлікту.
23. Позичі та стилі поведінки учасників конфлікту.
24. Особливості прогнозування конфліктів.
25. Основні періоди й етапи розвитку конфлікту.

26. Ескалація конфлікту.
27. Реверсія конфлікту.
28. Форми, результати й критерії завершення конфліктів.
29. Динаміка конфлікту з урахуванням деформації взаємин його учасників.
30. Умови й фактори продуктивного завершення конфліктів.
31. Дії керівника в процесі розвитку конфлікту.
32. Сутність процесу розв'язання конфлікту.
33. Правила розв'язання конфліктів.
34. Типові помилки під час розв'язання конфліктів.
35. Технологія розв'язання конфлікту.

9. Методи навчання

Лекції: проблемні, з запланованими помилками, лекція-візуалізація.

Лабораторні заняття: дискусія, виконання тестових методик, вирішення психологічних задач та ситуацій.

10. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни «Спортивна конфліктологія» здійснюється *поточний* контроль у вигляді опитування, оцінки індивідуальних завдань, оцінка за результатами виконання тестових методик та інтерпретації їх результатів та участі студентів у дискусіях.

Тематичний контроль проводиться у тестовій формі за темами кожного змістовного модуля.

Підсумковий контроль (залік) проводиться в усній формі за заліковими питаннями.

11. Розподіл балів, які отримують студенти при здачі заліку

Поточне тестування та самостійна робота							Сума	
Змістовний модуль 1.				Змістовний модуль 2.				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	
12	14	14	10	14	16	10	10	100

Т 1, Т 2, Т 8 – теми змістовних модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 - 100	<i>A</i>	відмінно	зараховано
82 - 89	<i>B</i>	добре	
74 - 81	<i>C</i>		
64 - 73	<i>D</i>		
60 - 63	<i>E</i>	задовільно	
35 - 59	<i>F_x</i>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	<i>F</i>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За результатами всіх набраних балів кожному студентові виставляється кількість балів від 0 до 100, оцінка за чотирибальною національною шкалою і за шкалою ECTS.

На заліку студент отримує оцінку «*зараховано*», якщо він набрав 60 і більше балів.

Студент який не набрав мінімальної кількості балів (35-F) не допускається до підсумкового контролю і зможе скласти залік повторно тільки після завершення екзаменаційної сесії.

Студенти які набрали від 0 до 34 і отримали оцінку F при складанні заліку можуть отримати максимум 74 бали.

12. Методичне забезпечення

11.1. Тексти лекцій.

11.2. Плани лабораторних занять.

11.3. Розробки тем, які винесені на самостійну роботу.

Рекомендована література

Базова

1. Агеев В. С. Межгрупповое взаимодействие: социально-психологические проблемы / В. С. Агеев. – М. : Изд-во МГУ, 1990. – 240 с.
2. Анцупов А. Я. Введение в конфликтологию / А. Я. Анцупов, А. А. Малышев. – Ужгород : МАУП, 1995. – 101с.
3. Анцупов А. Я. Конфликтология: междисциплинарный поход : обзор диссертационных исследований / А. Я. Анцупов, С. Л. Прошанов. – М. : Дом Советов, 1997. – 240 с.
4. Бандурка А. М. Конфликтология / А. М. Бандурка, В. А. Друзь. — Х. : Ун-т ВД Украины, 1997.— 335 с.
5. Бородкин Ф. М. Внимание: конфликт! / Ф. М. Бородкин, Н. М. Коряк. — Новосибирск : Наука, 1989. — 189 с.
6. Василюк Ф. Е. Психология переживания / Ф. Е. Василюк. — М. : Изд-во МГУ, 1984. – 200 с.
7. Гришина Н. В. Я и другие: общение в трудовом коллективе / Н. В. Гришина. – Л. : Лениздат, 1990. — 174 с.
8. Дмитриев А. Введение в общую теорию конфликтов / А. Дмитриев, В. Кудрявцев, С. Кудрявцев. – М., 1993. – 211 с.
9. Донцов А. И. Проблема объективных детерминант межличностного конфликта в группе / Донцов А. И., Полозова Т. А. // Вестник МГУ. – 1982. – № 4. – С. 23–32. (Сер. 14, Психология)
10. Донненко Е. А. Личность: конфликт, гармонія / Е. А. Донненко, Т. М. Титаренко. — К. : Политиздат, 1989. – 175 с.
11. Дружинин В. В. Введение в теорию конфликта / Дружинин В. В., Канторов Д. С, Канторов М. Д. —М. : Радио и связь, 1989. – 288 с.
12. Зигерт В. Руководить без конфликтов / В. Зигерт, Л. Ланг. – М. : Экономика, 1990. – 335 с.
13. Канатаев Ю. А. Психология конфликта / Ю. А. Канатаев. – М. : ВАХЗ, 1992. – 79 с.

14. Корнелиус Х. Выиграть может каждый: как разрешать конфликты / Корнелиус Х., Фэйр Ш. – М. : Стрингер, 1992. – 212 с.
15. Котанджян Г. С. Грани согласия-конфликта: цивилизационные проблемы теоретической и прикладной политологии / Г. С. Котанджян. – М. : Луч, 1992. – 183 с.
16. Крогиус Н. В. Личность в конфликте / Н. В. Крогиус. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1976. – 142 с.
17. Латынов В. В. Конфликт: протекание, способы разрешения, поведение конфликтующих сторон / Латынов В. В. // Иностранная психология. – 1993. – Т. 1, № 2. – С. 87–93.
18. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – СПб. : Питер, 1997. – 688 с.
19. Олейник А. И. Основы конфликтологии / А. И. Олейник. – М. : АПО, 1992. – 53 с.
20. Основы конфликтологии. – М. : Юристъ, 1997. – 200 с.
21. Романова Е. С. Механизмы психологической защиты / Романова Е. С., Гребенников Л. Р. – Мытищи, 1996. – 139 с.
22. Роскошный А. П. Основи конфліктології / А. П. Роскошний. — Донецьк : Юго-Восток LTD, 1997. – 184 с.
23. Рояк А. Л. Психологический конфликт и особенности индивидуального развития ребенка / А. Л. Рояк. – М. : Педагогика, 1988. – 118 с.
24. Рыбакова М. М. Конфликты и взаимодействие в педагогическом процессе / М. М. Рыбакова. – М. : Просвещение, 1991. – 128 с.
25. Скотт Дж. Г. Конфликты, пути их преодоления / Скотт Дж. Г. – К. : Внеш-торгиздат, 1991. – 191 с.
26. Спиллман К. Р. Образы врага и эскалация конфликта / Спиллман К. Р., Спиллман К. // Исследование международных конфликтов. – 1991. – № 3. – С. 61–82.
27. Фишер Р. Путь к согласию или переговоры без поражения / Фишер Р., Юри У. – М: Наука, 1990. – 158 с.

28. Шаленко В. Н. Конфликты в трудовых коллективах / В. Н. Шаленко. – М. : Изд-во МГУ, 1992. – 80 с.
29. Шибутани Т. Социальная психология / Т. Шибутани. – М. : Прогресс, 1968. – 535 с.

Допоміжна

1. Алешина Ю. Е. Проблемы теории и практики медиации / Ю. Е. Алешина // Личность, общение, групповые процессы : сб. обзоров. – М. : ИНИОН, 1991. – С. 90–100.
2. Бердников В. Л. Эволюция и прогресс / В. Л. Бердников. – Новосибирск : Наука, 1991. – 192 с.
3. Дзвінчук Д. Конфлікти та способи їх подолання / Д. Дзвінчук // Віче. – 1999. – № 5. – С. 11–16.
4. Довгань П. Службові конфлікти та інтриги: різні види службових конфліктів / П. Довгань // Вісник Української Академії державного управління при Президентіві України. – 2001. – № 2. – С. 403–413.
5. Донцов А. И. Психология коллектива / А. И. Донцов. – М. : Изд-во МГУ, 1984. – 208 с.
6. Євдокімова І. Конфлікти легітимності / І. Євдокімова // Бізнес-інформ. – 1997. – № 3.
7. Здравомыслов А. Г. Социология конфликта / А. Г. Здравомыслов. — М. : Аспект-Пресс, 1995. – 317 с.
8. Карпинская Р. С. Социобиология: критический анализ / Карпинская Р. С, Никольский С. А. – М. : Мысль, 1988.
9. Козина И. М. Профсоюзы в коллективных трудовых конфликтах / И. М. Козина // Социологические исследования. – 2001. – № 5. – С. 49–56.
10. Кривицька О. Як запобігати міжетнічним конфліктам / О. Кривицька // Віче. – 1998. – № 12. – С. 45–53.

11. Кричевский Р. Л. Психология малой группы / Кричевский Р. Л., Дубовская Е. М. – М. : Изд-во МГУ, 1991. – 206 с.
12. Лебедева М. М. Вам предстоят переговоры / М. М. Лебедева. – М. : Экономика, 1993. – 156 с.
13. Лоренц К. Агрессия / К. Лоренц. – М. : Прогресс, 1994. – 272 с.
14. Международные конфликты. – М. : Международные отношения, 1972. – 238 с.
15. Межэтнические конфликты в странах зарубежного Востока. – М. : Наука, 1991. – 276 с.
16. Нергеш Я. Поле битвы – стол переговоров / Я. Нергеш. – М. : Международные отношения, 1989. – 264 с.
17. Пиаже Ж. Психология: междисциплинарные связи и система наук / Ж. Пиаже // Хрестоматия по психологии. – М. : Просвещение, 1977.
18. Плюснин Ю. Проблема биосоциальной эволюции: теоретико-методологический анализ / Ю. Плюснин. – М. : Наука, 1990. – 240 с.
19. Пономарев Ю. П. Игровые модели: математические методы, психологический анализ / Ю. П. Пономарев. – М. : Наука, 1991. – 160 с.
20. Природа, феноменология и динамика конфликтов в современном мире : тез. докл. Междунар. науч.-практ. конф. – Черновцы, 1993. – Ч. 2. – 184 с.
21. Рубин Дж. Социальный конфликт / Рубин Дж., Пруит Д., Сунг Хе Ким. – М. : ОлмаПресс, 2002. – 352 с.
22. Рубинштейн С. Л. Бытие и сознание / С. Л. Рубинштейн. – М. : Изд-во АН СССР, 1957. – 328 с.
23. Рубинштейн С. Л. Проблемы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – М. : Педагогика, 1976.
24. Рыжов О. Политические конфликты / О. Рыжов. – М. : ВУ, 1997. – 64 с.
25. Собчик Л. Н. Диагностика межличностных отношений / Л. Н. Собчик. – М. : МКЦ, 1990. – 47 с.
26. Сулимова Т. С. Социальная работа и конструктивное разрешение конфликтов / Т. С. Сулимова. – М.: Изд. ин-та практ. психологии, 1996. – 175с.

27. Сысенко В. А. Супружеские конфликты / В. А. Сысенко. – М. : Мысль, 1989. – 173 с.
28. Съедин С. И. Основы управления / С. И. Съедин. – М. : ТА, 1996.
29. Фельдман Д. М. Политология конфликта / Д. М. Фельдман. – М., 1998. – 199 с.
30. Шевцов В. М. Межнациональные конфликты: механизмы их разрешения / В. М. Шевцов. – М. : Г АВС, 1994. – 44 с.
31. Ядов В. А. Социологическое исследование: методология, программа, методы / В. А. Ядов. – М. : Наука, 1987. – 245 с.

14. Інформаційні та електронні ресурси

1. Анцупов А. Я. Конфликтология / Анцупов А. Я., Шипилов А. И. – М. : ЮНИТИ, 2006. – 55 с.
2. Скібіцька Л. І. Конфліктологія [Електронний ресурс] / Л. І. Скібіцька. – К. : ЦУЛ, 2007. – 384 с. – Режим доступу : <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=398>
3. Нагаєв В. М. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. М. Нагаєв. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 198 с. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008959.pdf>
4. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник [Електронний ресурс] / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Суми : Університетська книга”, 2008. – 240 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008960.pdf>
5. Пірен М. І. Кофліктологія [Електронний ресурс] / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2005. – 360 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008957.PDF>
6. Зінчина О. Б. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. Б. Зінчина. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 164 с. – Режим доступу: // <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008958.pdf>

7. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової. – К. : КНЕУ, 2003. – 315 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009008.pdf>
8. Убейволк О. О. Конфліктологія : метод. рек. для студ. денного відділення спеціальності «Логістика» [Електронний ресурс] / О. О. Убейволк. – Запоріжжя : ЗНУ, 2010. – 60 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2010/09/konfliktologie.pdf>
9. Орлянський В. С. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. С. Орлянський. – К. : Центр навч. літ., 2007. – 160 с. – Режим доступу : // <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=109>
10. Зеркин Д. П. Основы конфликтологии : курс лекций [Электронный ресурс] / Д. П. Зеркин. – Ростов-н/Д : Феникс, 1998. – 480 с. – Режим доступа: // http://ebooks.znu.edu.ua/files/2007/08/edu_29sept2006_381.rar
17. Ворожейкин И. Е. Конфликтология : учебник [Электронный ресурс] / Ворожейкин И. Е., Кибанов А. Я., Захаров Д. К. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 240 с. – Режим доступа : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009010.pdf>
24. Дмитриев А. В. Конфликтология : учеб. пособие [Электронный ресурс] / А. В. Дмитриев. – М. : Гардарики, 2000. – 320 с. – Режим доступа : // <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009009.pdf>
25. Дятченко Л. Я. Механизмы социальной регуляции в технологии управления конфликтом [Электронный ресурс] / Дятченко Л. Я., Сперанский В. И. – Режим доступа : // <http://www.xserver.ru/>
26. Базило С. Традиційні та інноваційні методи розв'язання конфліктів у діяльності державних службовців [Електронний ресурс] / С. Базило // Персонал. – 2007. – № 8 – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009007.pdf>
27. Убейволк О. О. Конфлікт як прояв соціальної комунікації [Електронний ресурс] / Убейволк О. О. // Грані : альманах. – 2010. – № 5(73). – С. 107–111.

– Режим доступа : // <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009011.pdf>

- 28.Меткин М. В. Теоретические и практические аспекты разрешения конфликтов [Электронный ресурс] / М. В. Меткин. – Режим доступа : //<http://dvo.sut.ru/libr/soirl/i119metk/index.htm>
- 29.Вишневская А. В. Конфликтология : курс лекций [Электронный ресурс] / А. В. Вишневская. – РУДН, 2003. – Режим доступа : <http://www.humanities.edu.ru/db/msg/46605>